

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Portalul național de participare publică” și a Regulamentului privind modul de ținere a resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Portalul național de participare publică”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul a fost elaborat de către Cancelaria de Stat, Direcția drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă, cu suportul tehnic al proiectului „Fondul de Consiliere în Politici”, finanțat de Ministerul federal german pentru Cooperare Economică și Dezvoltare și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Dezvoltarea funcționalului platformei online de consultare publică particip.gov.md, prin perfecționarea interfeței, precum și dezvoltării aspectelor specifice ale platformei de asigurare a transparenței, consultării, feedback și monitorizării procesului decizional al autorităților publice este prevăzută în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025 – 2029, Cluster 1 Valori fundamentale, Anexa B, Funcționarea Instituțiilor Democratice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025. De asemenea, aceasta este o măsură planificată pentru atingerea rezultatului strategic 10. Mecanismele de consultare publică sunt concepute într-o manieră incluzivă, permițând societății civile și cetățenilor să participe și să contribuie la procesul decizional, din Foaia de parcurs privind „Funcționarea Instituțiilor Democratice”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 276/2025.

2.2. Elaborarea prezentului proiect este determinată de necesitatea de reglementare a modului de ținere a resursei informaționale formate de sistemul informațional particip.gov.md.

Este de menționat că portalul guvernamental particip.gov.md (Portalul) reprezintă soluția digitală dezvoltată de către Cancelaria de Stat pentru implementarea cerințelor legale privind transparența decizională și consultările publice în Republica Moldova. Portalul a fost lansat la sfârșitul anului 2011 ca parte a angajamentului Moldovei față de Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă, o inițiativă internațională care vizează promovarea transparenței, implicării cetățenilor, a responsabilității publice și a integrității. Rolul principal al portalului este să reprezinte o platformă centralizată prin care cetățenii, organizațiile societății civile și autoritățile statului să comunice și să colaboreze pe teme de transparență decizională și politici publice. De la lansarea acestuia, portalul a fost modernizat în câteva iterații.

La momentul actual, portalul este supus unui proces de modernizare complexă, reieșind din evaluarea realizată în anul 2024, cu accent pe eficacitatea sa în promovarea transparenței și a participării publice în procesele decizionale. Evaluarea a fost realizată ca parte a Planului național de acțiuni pentru guvernare deschisă 2023-2025, abordând în special Angajamentul nr. 2: îmbunătățirea mecanismelor de transparență și participare a societății civile. De asemenea, perfecționarea portalului rezidă din angajamentul Republicii Moldova de a asigura participarea publică în procesul decizional, în conformitate cu standardele democratice internaționale, precum și din cerințele legale interne privind participarea publică, accesul la informație și digitalizarea administrației publice. Astfel modernizarea funcționalității și interfeței publice a portalului are loc atât pe partea de business-procese, cât și pe partea vizuală publică.

În prezent, participarea părților interesate la inițierea, elaborarea și consultarea publică a proiectelor de decizii ale autorităților publice se desfășoară fragmentar și adesea într-o manieră neuniformă, fără o trasabilitate clară și fără o platformă digitală integrată care să acopere aceste procese. Acest fapt reduce accesul părților interesate la procesul decizional, precum și eficiența colaborării între autorități publice.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivele principale ale Portalului sunt îmbunătățirea transparenței proceselor decizionale ale autorităților publice centrale și locale, împuternicirea persoanelor fizice și juridice să contribuie activ la aceste procese și, în cele din urmă, îmbunătățirea calității politicilor publice prin intermediul unui proces de feedback divers și oportun. Subsecvent, implementarea unei platforme digitale avansate/performante va spori eficientizarea activității actorilor care participă în procesul de inițiere, elaborare și consultare publică a actelor normative, va diminua costurile de colectare și procesare a informațiilor aferente proiectelor de decizii consultate și va furniza Cancelariei de Stat un mecanism de monitorizare și administrare în timp real a proceselor de participare publică în procesul decizional. Proiectul prevede aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Portalul național de participare publică” corespunzător Anexei nr.1 la proiect și a Regulamentului privind modul de ținere a resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Portalul național de participare publică”, conform Anexei nr.2.

Destinația principală a SI „Portalul național de participare publică” este formarea resursei informaționale unice de ramură, care să conțină totalitatea datelor aferente proceselor de inițiere a elaborare, consultare publică și aprobare a deciziilor de interes public.

Funcțiile de bază ale SI „Portalul național de participare publică” sunt:

- 1) formarea resursei informaționale privind datele aferente proiectelor de decizii în procesul de inițiere, elaborare și consultare publică;
- 2) implementarea procedurilor de consultare publică a proiectelor de decizii;
- 3) asigurarea trasabilității documentelor în procesul decizional;
- 4) asigurarea vizualizării și descărcării deciziilor precum și formularea și expedierea de către utilizatorii externi a comentariilor aferente proiectelor;
- 5) asigurarea interoperabilității cu alte sisteme informaționale de stat și asigurarea conexiunii cu platforme și servicii guvernamentale partajate.

Suplimentar, proiectul vine să elucideze drepturile și obligațiile subiecților aferenți SI „Portalul național de participare publică”. Complementar, proiectul vine să detalieze spațiul informațional (obiectele informaționale) și spațiul tehnologic al sistemului informațional.

În concluzie, proiectul vizează descrierea elementelor principale organizaționale, metodologice și tehnologice în conformitate cu care sistemul informațional este conceput și implementează ideea realizării unei soluții tehnice necesare să asigure transparența decizională în procesul de elaborare și consultare publică a actelor normative elaborate de autoritățile publice din Republica Moldova.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

SI „Portalul național de participare publică” va contribui la:

- 1) Consolidarea bazei legale și instituționale pentru participarea publică;
- 2) Dezvoltarea unei baze de date centralizate și integrate care să cuprindă în mod complet etapele participării publice în procesul decizional – inițiere, consultare publică și adoptare a deciziilor – asigurând trasabilitatea și accesul la informațiile de interes public;

- 3) Creșterea transparenței decizionale prin asigurarea unui acces facil la toate proiectele de decizii supuse participării publice, făcând procesul mai transparent atât pentru autorități, cât și pentru cetățeni;
- 4) Furnizarea unui mecanism de monitorizare și administrare în timp real a proceselor de consultare a deciziilor;
- 5) Reducerea costurilor operaționale, sporirea calității mijloacelor de comunicare și asigurarea accesului rapid la date prin elaborarea unei soluții care poate fi ușor accesată de către Cancelaria de Stat, autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și de către părțile interesate, în calitate de utilizatori;
- 6) Eficientizarea activității actorilor care participă în procesul de inițiere, elaborare și consultare publică a deciziilor;
- 7) Crearea unei infrastructuri informaționale sigure, accesibile și transparente;
- 8) Implementarea unui instrument de publicare a agendei evenimentelor aferente procesului de participare publică în procesul decizional al autorităților;

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul nu implică costuri bugetare suplimentare și nu necesită alocări financiare suplimentare din bugetul de stat sau din bugetele autorităților implicate.

Implementarea proiectului Hotărârii Guvernului se va realiza din contul mijloacelor prevăzute anual în bugetul de stat, precum și din alte surse, conform legislației.

Actualmente, mentenanța standard a portalului particip.gov.md, de rând cu alte 10 pagini și portaluri web ale Guvernului și Cancelariei de Stat, este asigurată de către I.P. STISC în baza contractului anual în valoare de 50 mii lei, încheiat cu Cancelaria de Stat.

Finanțarea actuală a modernizării Portalului național de participare publică este acoperită din fonduri externe nerambursabile (Proiectul „Sporirea libertății mass-media în Republica Moldova” a Consiliului Europei).

Urmare a dării în exploatare a SI „Portalul național de participare publică”, Posesorul va încheia cu Administratorul tehnic, Acordul privind administrarea tehnică și menținerea SI „Portalul național de participare publică”, care va include activitățile minime privind administrarea tehnică și menținerea SI „Portalul național de participare publică”, precum și volumul acestora. În baza Acordului vor fi estimate cheltuielile pentru administrare tehnică a SI „Portalul național de participare publică” care urmează a fi acoperite din bugetul de stat, prin intermediul granturilor oferite Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, de către fondator.

Alocațiile financiare anuale pentru mentenanța sistemului care vor fi expuse în cadrul bugetului anual al Cancelariei de Stat, vor viza asigurarea proceselor de administrare și exploatare a sistemelor informaționale precum și activități de dezvoltare a sistemului informațional.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Facilitarea cooperării între autoritățile publice de diferit nivel, cetățeni și mediul de afaceri (G2G, G2C, G2B).

4.4. Impactul social

Proiectul nu are un impact social direct, deoarece nu reglementează domenii ce vizează în mod explicit sănătatea, educația, asistența socială sau ocuparea forței de muncă.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul prevede aplicarea în procesele aferente ținerii resursei informaționale a principiului confidențialității informației, care se referă la restricționarea accesului persoanelor neautorizate la

informația cu accesibilitate limitată, în conformitate cu legislația, în scopul neadmiterii ingerinței în viața privată a subiecților datelor cu caracter personal sau cauzării prejudiciilor persoanelor juridice.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu are un impact diferențiat de gen. Măsurile sunt neutre din perspectiva sexului și nu generează discriminări directe sau indirecte.

4.5. Impactul asupra mediului

Actul normativ nu reglementează domenii cu incidență asupra mediului. Impactul este considerat inexistent sau irelevant din punct de vedere ecologic.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Nu este necesară efectuarea expertizei de compatibilitate, în lipsa normelor care vizează armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Anunțul de inițiere a elaborării proiectului a fost plasat pe particip.gov.md la data de 5 septembrie 2025: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiect-de-hotarare-a-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-conceptului-sistemului-informational-portalul-national-de-participare-publica-si-a-regulamentului-privind-modul-de-tinere-a-resursei-informationale-formate-de-sistemul-informational-portalul-national-de-participare-publica/15135>

La etapa de inițiere nu au fost recepționate careva propuneri sau recomandări.

Proiectul va fi supus avizării și consultării publice conform art.32 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, fiind plasat pe pagina web a Cancelariei de Stat, la compartimentul ”Transparență decizională/Proiecte de documente”, inclusiv pe pagina web <http://www.particip.gov.md>.

În subsidiar, proiectul se propune a fi supus avizării cu următoarele autorități publice – utilizatori ai protalului de participare publică:

- Ministerul Finanțelor
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
- Ministerul Justiției
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
- Ministerul Afacerilor Interne
- Ministerul Apărării
- Ministerul Energiei
- Ministerul Sănătății
- Ministerul Educației și Cercetării
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale
- Ministerul Culturii
- Ministerul Mediului
- Ministerul Afacerilor Externe
- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Alte părți ce urmează a fi consultate:

Congresul Autorităților Locale din Moldova

I.P. „Agenția de Guvernare Electronică”;

I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus consultării prealabile cu I.P. „Agenția de Guvernare Electronică”, în virtutea prevederilor pct.22 din Hotărârea Guvernului nr.414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat.

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție, iar concluziile/constatările vor fi inserate în tabelul de sinteză la proiect.

Proiectul va si supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției, iar concluziile/constatările vor fi inserate în tabelul de sinteză la proiect.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul dat nu va necesita operarea modificărilor în alte acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Nu este aplicabil.

Secretar general al Guvernului

/semnat electronic/

Alexei BUZU